

6 RUKUN HAJI

NIAT IHRAM

WUQUF

TAWAF

SAEI

TAHALLUL

RUKUN HAJI

PENGERTIAN RUKUN HAJI

- Rukun Haji ialah **Pekerjaan Yang Mesti Dilakukan** Oleh Jemaah Haji Ketika Mengerjakan Haji.
- Jika **Tidak Ditunaikan**, Haji Seseorang **Tidak Sah/Tidak Sempurna/Tergantung** Dan Masih Tertakluk Dengan **Larangan Ihram**.

RUKUN HAJI

WAJIB-WAJIB HAJI

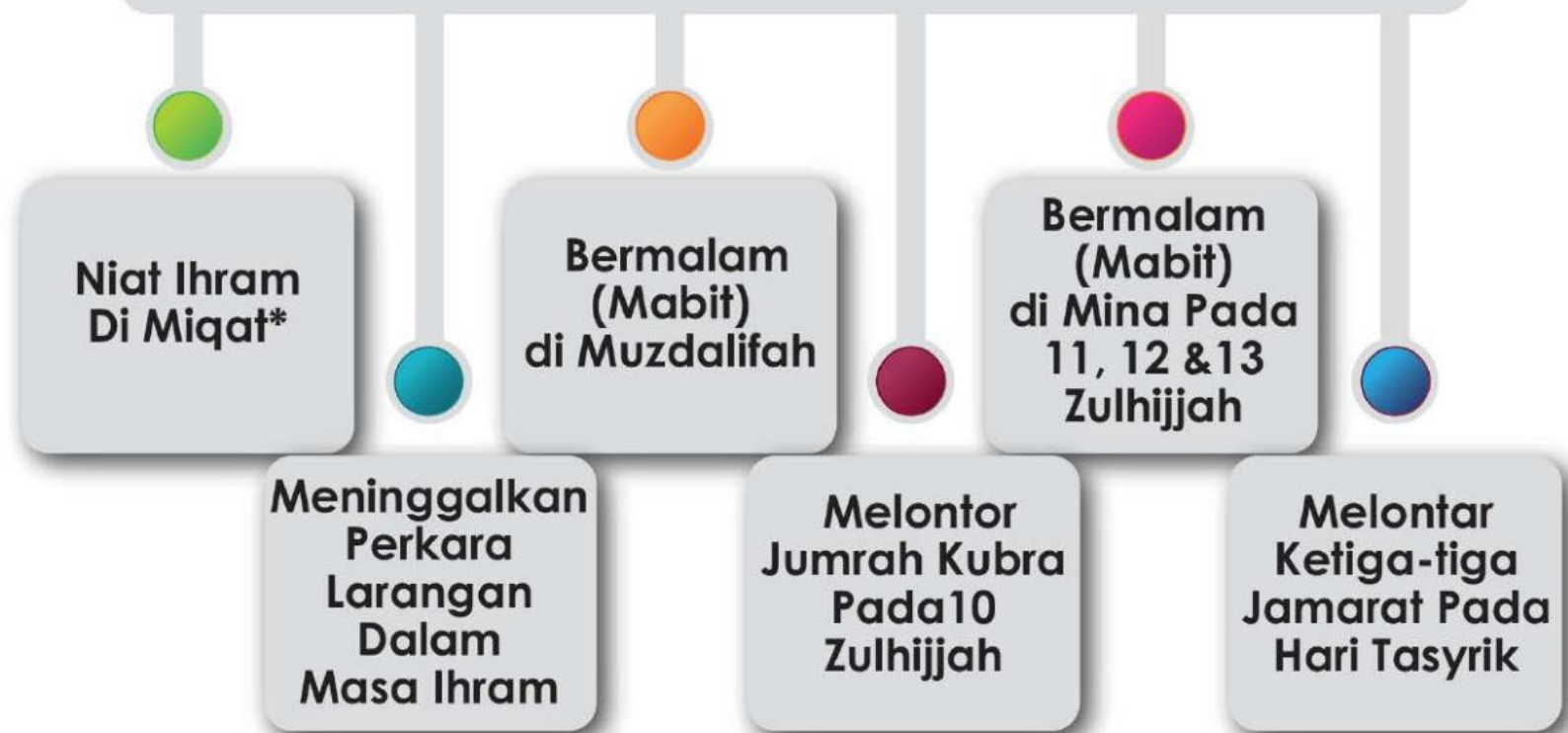
PENGERTIAN WAJIB HAJI

- Wajib Haji ialah **Pekerjaan Yang Wajib Dilakukan** Ketika Mengerjakan Haji.
- Jika **Tidak Mengerjakan Salah Satu** Daripadanya **Haji Tersebut Tetap Sah Tetapi Dikenakan Dam** Menurut Syarat-syaratnya Dan Menanggung **Dosa Jika Meninggalkan** Perkara Tersebut Dengan **Sengaja**.

WAJIB-WAJIB HAJI

WAJIB HAJI ADA ENAM (6)

***Niat Ihram hendaklah di Miqat atau sebelumnya.
Peringatan : Setelah Niat Ihram mestilah jaga larangan dalam ihram**

RUKUN HAJI PERTAMA
NIAT IHRAM HAJI

TALBIAH

LAFAZ & MAKNA

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ،
إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكُ لَا شَرِيكَ لَكَ

Hamba-Mu datang menyahut panggilan-Mu ya Allah.

Hamba-Mu datang menyahut panggilan-Mu.

Hamba-Mu datang menyahut panggilan-Mu.

Tuhan yang tiada sekutu bagi-Mu.

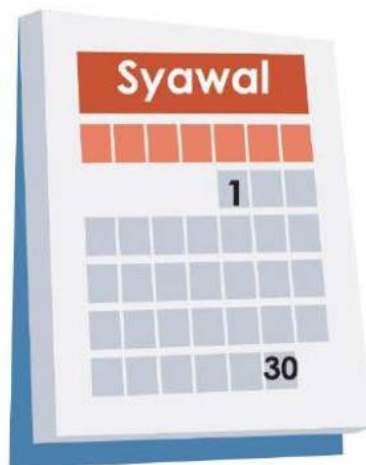
Hamba-Mu datang menyahut panggilanMu.

Sesungguhnya segala puji dan nikmat dan kerajaan adalah kepunyaanMu, tiada sekutu bagiMu.

MIQAT ZAMANI (HAJI)

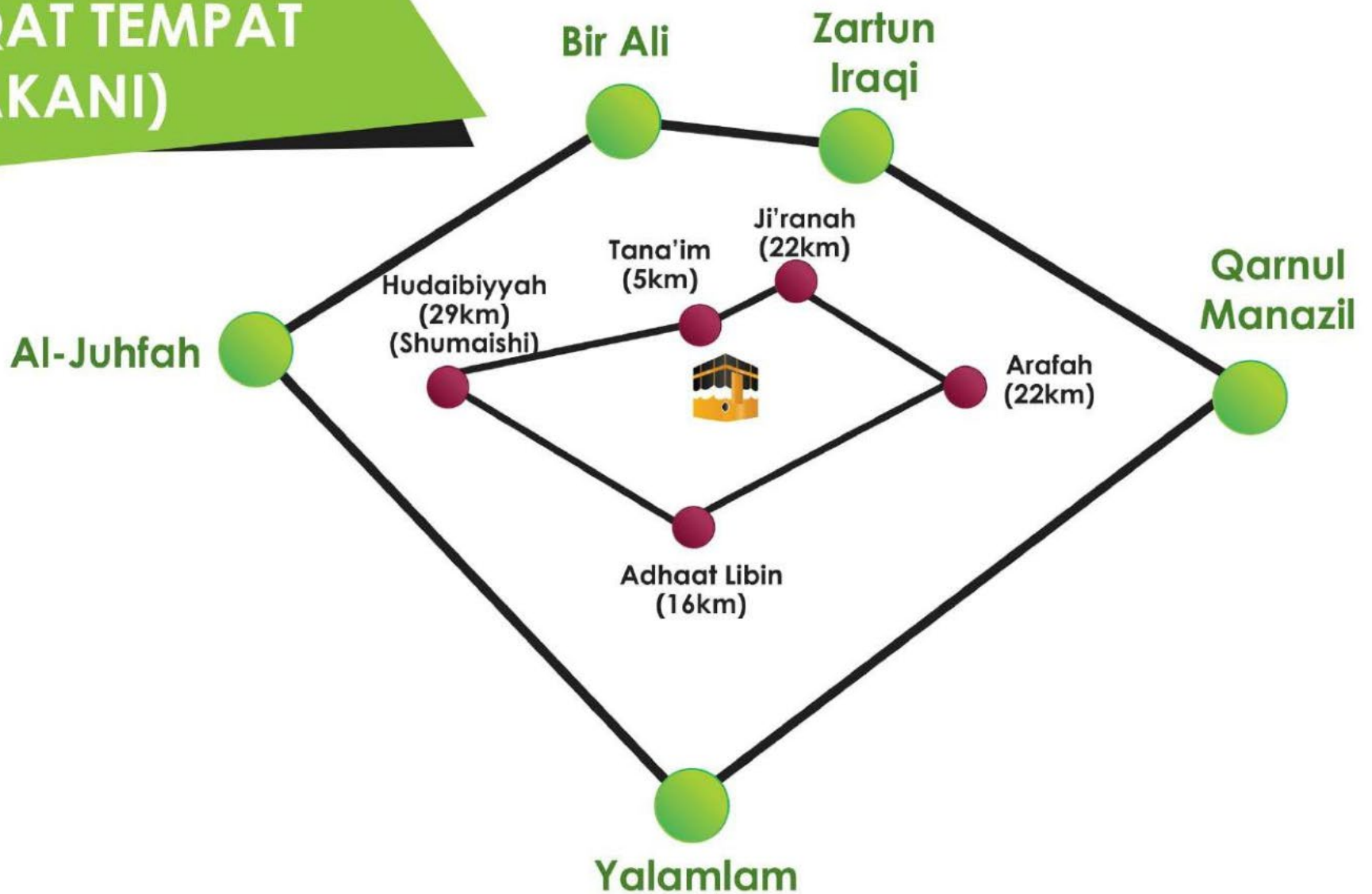
Miqat Zamani bagi haji ialah bermula :

- 1 Syawal hingga seketika sebelum terbit fajar hari yang ke 10 Zulhijjah, inilah yang dinamakan bulan-bulan haji.
- Tidak sah ihram haji jika dilakukan di luar bulan haji sebaliknya akan terjadi ihram umrah

**Sebelum
Terbit Fajar 10
Zulhijjah**

MIQAT TEMPAT (MAKANI)

JENIS-JENIS HAJI

01

Haji Fardu

Juga dikenali sebagai Haji Islam atau Haji Wajib. Ia adalah haji yang wajib ditunaikan oleh setiap muslim yang memenuhi syarat-syarat wajib haji sekali seumur hidup.

02

Haji Badal

Juga dikenali sebagai Haji Niyabah dan upah haji. Ia adalah yang ditunaikan oleh seseorang untuk orang lain menurut syarat-syaratnya.

03

Haji Sunat

Juga dikenali Haji Tatawwu'. Ia adalah ibadat haji yang ditunaikan oleh mana-mana muslim yang telah menunaikan Haji Fardu.

JENIS-JENIS HAJI

04

Haji Nazar

Haji Nazar ialah haji yang wajib ditunaikan oleh seseorang muslim yang telah bernazar untuk menunaikan haji kerana Allah S.W.T

05

Haji Qada'

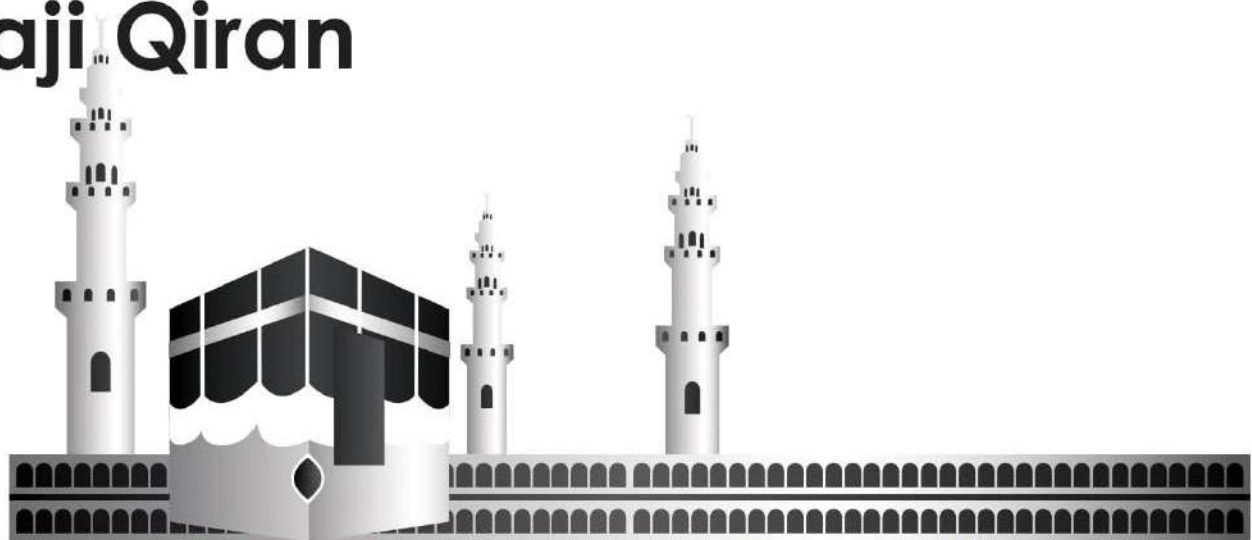
Haji Qada' ialah haji yang ditunaikan oleh seseorang sebagai mengqada' haji yang fasad pada yang terdahulu.

RUKUN HAJI 1

NIAT IHRAM HAJI

Cara mengerjakan Haji:

- Haji Tamattu'
- Haji Ifrad
- Haji Qiran

NIAT IHRAM HAJI

HAJI TAMATTU'

Mengerjakan umrah dahulu dalam bulan-bulan haji kemudian mengerjakan haji pada tahun yang sama

NIAT MENGERJAKAN HAJI TAMATTU'

نَوَيْتُ الْعُمْرَةَ وَأَحْرَمْتُ بِهَا لِلَّهِ تَعَالَى.

Lafaz

SAHAJA AKU MENGERJAKAN UMRAH DAN AKU
BERIHRAM DENGANNYA KERANA ALLAH TAALA

Niat
Dalam
Hati

نَوَيْتُ الْحَجَّ وَأَحْرَمْتُ بِهِ لِلَّهِ تَعَالَى.

Lafaz

SAHAJA AKU MENGERJAKAN HAJI DAN AKU
BERIHRAM DENGANNYA KERANA ALLAH TAALA

Niat
Dalam
Hati

NIAT IHRAM HAJI

HAJI IFRAD

Mengerjakan haji dalam bulan-bulan haji kemudian mengerjakan umrah setelah selesai amalan haji

NIAT MENGERJAKAN HAJI IFRAD

نَوَيْتُ الْحَجَّ وَأَحْرَمْتُ بِهِ لِلَّهِ تَعَالَى.

Lafaz

SAHAJA AKU MENGERJAKAN HAJI DAN AKU
BERIHRAM DENGANNYA KERANA ALLAH TAALA

Niat
Dalam
Hati

نَوَيْتُ الْعُمْرَةَ وَأَحْرَمْتُ بِهَا لِلَّهِ تَعَالَى.

Lafaz

SAHAJA AKU MENGERJAKAN UMRAH DAN AKU
BERIHRAM DENGANNYA KERANA ALLAH TAALA

Niat
Dalam
Hati

NIAT IHRAM HAJI

HAJI QIRAN

● Cara 1

Berniat mengerjakan haji dan umrah serentak dalam pada bulan haji kemudian melaksanakan semua rukun dan wajib haji. Umrah pula dikira selesai sebaik saja selesai menunaikan haji (dua dalam satu)

نَوَيْتُ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ وَأَحْرَمْتُ بِهِمَا لِلَّهِ تَعَالَى.

Lafaz

SAHAJA AKU MENGERJAKAN HAJI DAN UMRAH DAN AKU
BERIHRAM DENGAN KEDUA-DUANYA KERANA ALLAH TAALA

Niat
Dalam
Hati

NIAT IHRAM HAJI

HAJI QIRAN

● Cara 2

Berniat mengerjakan umrah sahaja, tetapi sebelum tawaf ia berniat mengerjakan haji kemudian melaksanakan semua rukun dan wajib haji

نَوَيْتُ الْعُمْرَةَ وَأَحْرَمْتُ بِهَا لِلَّهِ تَعَالَى.

Lafaz

SAHAJA AKU MENGERJAKAN UMRAH DAN AKU
BERIHRAM DENGANNYA KERANA ALLAH TAALA

Niat
Dalam
Hati

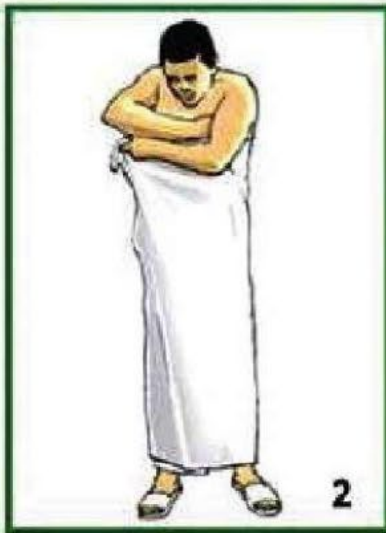
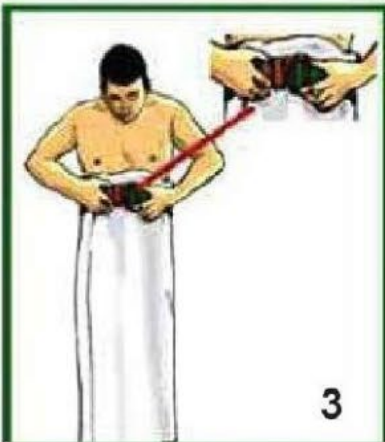
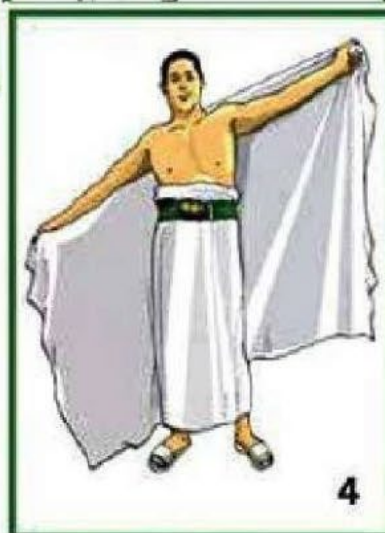
نَوَيْتُ الْحَجَّ وَأَحْرَمْتُ بِهِ لِلَّهِ تَعَالَى.

Lafaz

SAHAJA AKU MENGERJAKAN HAJI DAN AKU
BERIHRAM DENGANNYA KERANA ALLAH TAALA

Niat
Dalam
Hati

CARA PEMAKAIAN IHRAM

SUNAT IHRAM

● AMALAN SUNAT SEBELUM NIAT IHRAM

- Mengerat kuku
- Merapikan, misai dan rambut
- Menanggalkan bulu ketiak, ari-ari dan sebagainya
- Mandi sunat ihram
- Mengambil wuduk
- Memakai wangian pada badan
- Memakai minyak rambut
- Memakai kain ihram berwarna putih
- Solat sunat ihram

● AMALAN SUNAT SEMASA NIAT IHRAM

- Mengadap ke arah kiblat
- Berada dalam keadaan wuduk

● AMALAN SUNAT SELEPAS BERNIAT IHRAM

- Bertalbiah, berdoa, bacaan Al Quran & zikir
- Elak dari berbual kosong (lagha)

PAKAIAN IHRAM

PERINGATAN :

**WAJIB MEMAKAI PAKAIAN IHRAM
SEBELUM BERNIAT IHRAM DI MIQAT**

PAKAIAN IHRAM

PAKAIAN LELAKI SEMASA IHRAM SECARA IDTIBA' (menampakkan bahu kanan)

- Hanya sunat dipakai semasa Tawaf yang diiringi dengan Sa'ie sahaja atau semasa Sa'ie sahaja
- Tidak disunatkan beridtiba' semasa di lokasi lain seperti stesyen berlepas dan sebagainya
- Begitu juga ketika solat, elak dari beridtiba'

RUKUN HAJI

PAKAIAN LELAKI SEMASA IHRAM TANPA IDTIBA'

Contoh-contoh selipar / sandal yang dibenarkan

RUKUN HAJI

PAKAIAN IHRAM WANITA

Perhatian :

- ⚠ Elak dari bersolek – tanpa keperluan – elak fitnah dan riyak
- Pastikan aurat di jaga
- Kain telekung dan pakaian yang bersesuaian agar tidak menampakkan bentuk badan/aurat
- Disyorkan memakai stokin tebal dan panjang supaya tidak menampakkan aurat
- Elak dari memakai cermin mata yang besar sehingga menutup muka

RUKUN HAJI

PERINGATAN

- Jemaah haji yang melakukan Haji Tamattu' akan berniat ihram haji di bangunan penginapan di Makkah pada 8 Zulhijjah (Hari Tarwiyyah) sebelum bertolak ke Arafah.
- Jemaah haji yang melakukan Haji Ifrad atau Qiran dikira masih terpakai niat haji yang dilafazkan di Miqat ketika masuk ke Makkah (Qarnul Manazil) atau (Bir Ali) – mereka akan bergerak bersama-sama jemaah haji tamattu' ke Arafah pada 8 Zulhijjah (Hari Tarwiyyah) tanpa perlu berniat haji semula.

**RUKUN HAJI KEDUA
WUQUF DI ARAFAH**

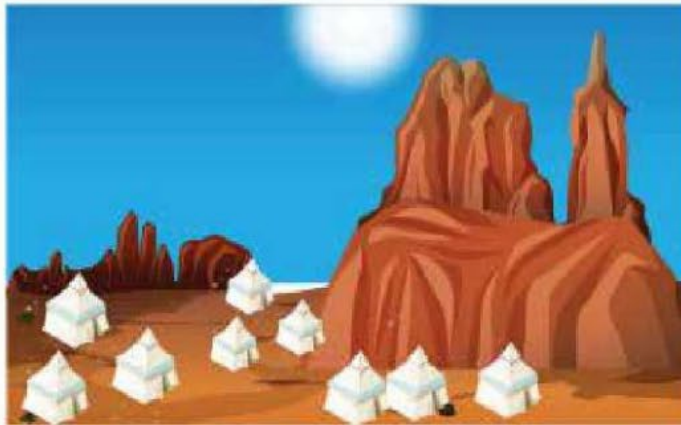
RUKUN HAJI 2

WUQUF DI ARAFAH

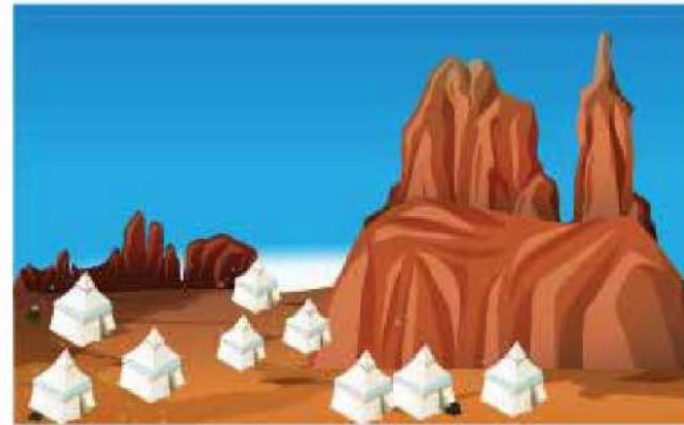

Maksud Berwuquf:

Berada di Arafah walaupun seketika dalam sebarang keadaan seperti duduk berbaring atau tidur. Bermula daripada gelincir matahari (masuk waktu Zohor) 9 Zulhijjah sehingga seketika sebelum terbit fajar (masuk waktu Subuh) 10 Zulhijjah.

Gelincir Matahari (masuk waktu Zohor) 9 Zulhijjah

Sebelum Terbit Fajar (masuk waktu Subuh) 10 Zulhijjah.

**RUKUN HAJI KETIGA
TAWAF**

RUKUN HAJI 3

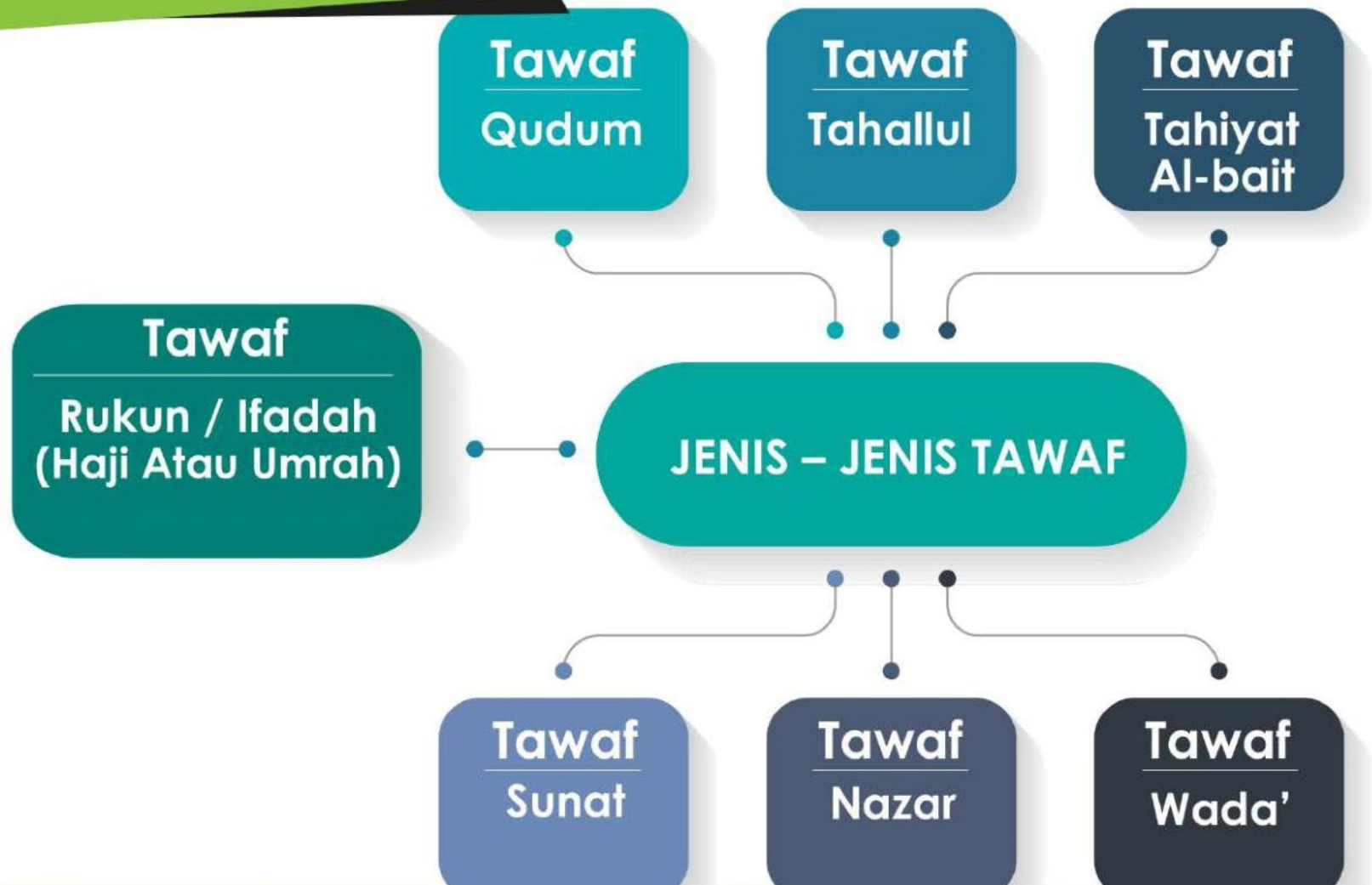
TAWAF

Tawaf Dan Pengertiannya

- Mengelilingi Ka'bah sebanyak tujuh (7) pusingan bermula dari sudut Hajarul Aswad dan berakhir pada sudut yang sama menurut syarat-syaratnya.

JENIS – JENIS TAWAF

JENIS – JENIS TAWAF

PERHATIAN

- 1 **Wajib** berniat tawaf bagi tawaf berikut:
 - Tawaf Sunat
 - Tawaf Wada'
 - Tawaf Qudum
 - Tawaf Nazar
 - Tawaf Tahiyat Al Bait
- 2 **Sunat** berniat Tawaf bagi Tawaf Umrah dan Tawaf Haji
- 3 Lafaz Niat Tawaf :
"Ya Allah aku hendak Tawaf Baitullah Al Haram tujuh keliling Tawaf..... (yang berkaitan) maka permudahkan dan terimalah daripadaku kerana Allah"

SYARAT-SYARAT SAH TAWAF

SYARAT-SYARAT SAH TAWAF

1. Menutup Aurat

- Aurat bagi lelaki adalah antara pusat hingga lutut.
- Jemaah haji lelaki hendaklah juga menutup anggota bahagian atas tubuhnya sebagai menjaga adab.
- Idtiba' (pemakaian kain ihram menampakkan bahu kanan) hendaklah ketika dalam tawaf yang diiringi dengan Sa'ie sahaja. Beridtiba' apabila hendak melakukan Tawaf sahaja. Jangan beridtiba' terlalu awal seperti di stesyen berlepas, lapangan terbang atau bangunan penginapan di Makkah atau Madinah.

SYARAT-SYARAT SAH TAWAF

1. Menutup Aurat Wanita Semasa Tawaf

- **Had aurat wanita : Seluruh tubuh badan kecuali muka dan tapak tangan hadapan dan belakang**
- **Berhati-hati dengan perkara ini:**
 - Aurat di bawah dagu
 - Menampakkan pergelangan tangan
 - Elak memakai stokin nipis
 - Kelihatan anak rambut di kawasan muka / telinga sekiranya memakai kaca mata

SYARAT-SYARAT SAH TAWAF

2. Suci Daripada Hadas Besar Dan Kecil

Isu berbangkit :WUDUK SEMASA DI TANAH SUCI

- Hukum asal :
Bersentuhan lelaki dengan perempuan yang halal nikah tanpa lapik batal wuduk.
- Namun ada Rukhsah bermaksud :
Keringanan yang Allah berikan kepada umat Islam dalam melaksanakan perintah Allah di saat-saat darurat, masyaqqah atau hajjat.
- Azimah bermaksud :
Suatu kemestian melaksanakan perintah Allah dalam apa jua keadaan sekalipun. Contoh : wajib berwuduk semasa tawaf dan solat.

SYARAT-SYARAT SAH TAWAF

Oleh itu boleh beralih dari pendapat Syafi'e masyhur kepada pendapat Syafi'e yang marjuh iaitu tidak batal wuduk jika berlaku persentuhan lelaki dan perempuan tanpa syahwat dalam masyaqqah dan hajjat seperti kesesakkan di tempat tawaf dan lainnya

Catatan: Keputusan Muzakarah Haji Peringkat Kebangsaan Kali ke- 21 dan 22

SYARAT-SYARAT SAH TAWAF

- Pendapat Ini diguna pakai ketika:
Bermula dari keluar bangunan penginapan seterusnya
hingga ketika di dalam Masjidil Haram atau Masjid
Nabawi.
- Ketika berada dalam keadaan Masyaqqah seperti
menaiki pesawat atau bas sepanjang tempoh
mengerjakan haji/umrah sahaja.

Sah diguna pakai untuk tawaf dan sebagainya selagi
wuduk tidak terbatal mengikut Mazhab Syafi'e.
Contohnya, seperti keluar angin daripada qubul atau
dubur.

SYARAT-SYARAT SAH TAWAF

3. Suci Badan/Pakaian/Tempat Tawaf Daripada Najis

Perhatian :

Jemaah Haji hendaklah berhati-hati dengan najis yang terdapat :

- Selipar yang dibawa bersama semasa tawaf

- Anak kecil berlampin

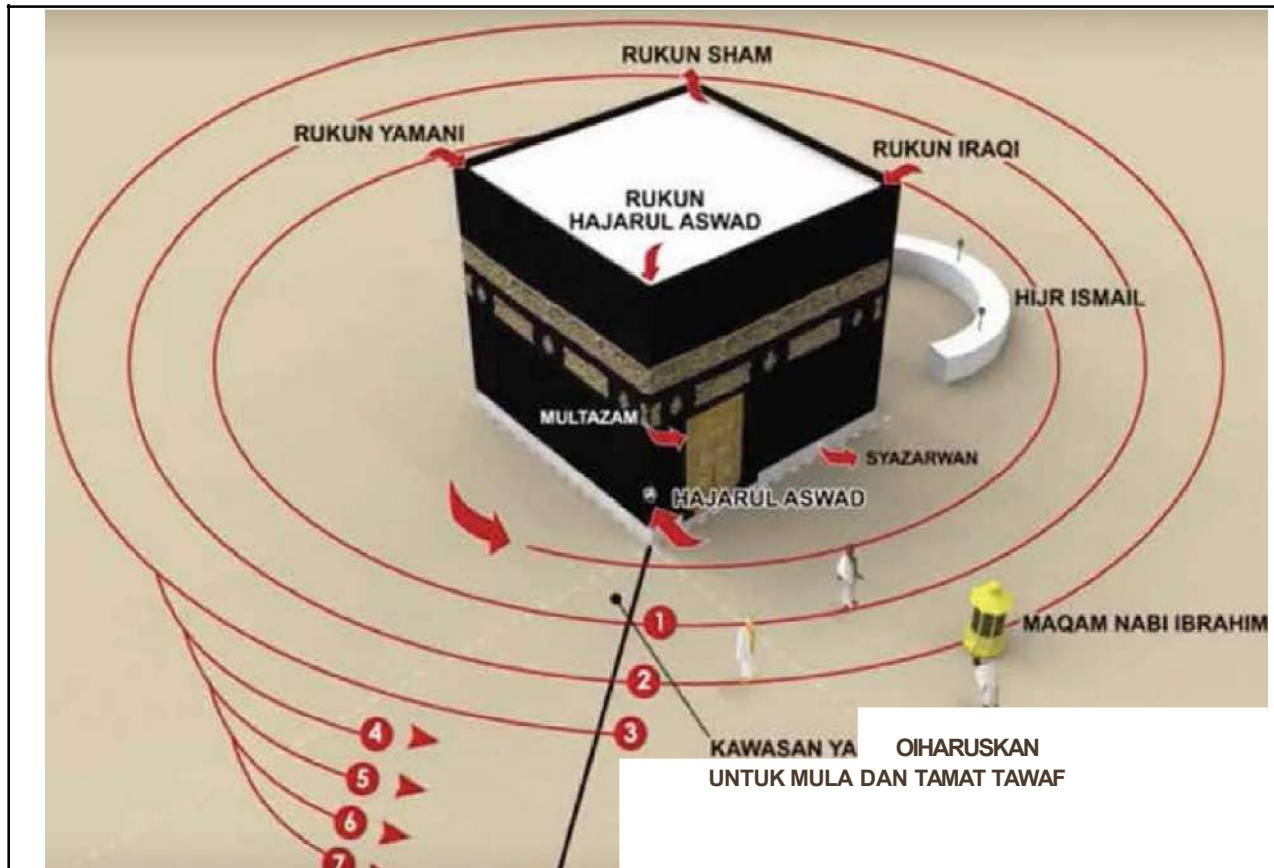
- Pakaian yang bernajis

- Tahi burung yang jelas najisnya, jatuh semasa tawaf

SYARAT-SYARAT SAH TAWAF

4. Bermula Dan Berakhir Pada Sudut Hajarul Aswad Dan Berniat Tawaf. Jika Tawaf Wada'/ Sunat/ Nazar/ Qudum

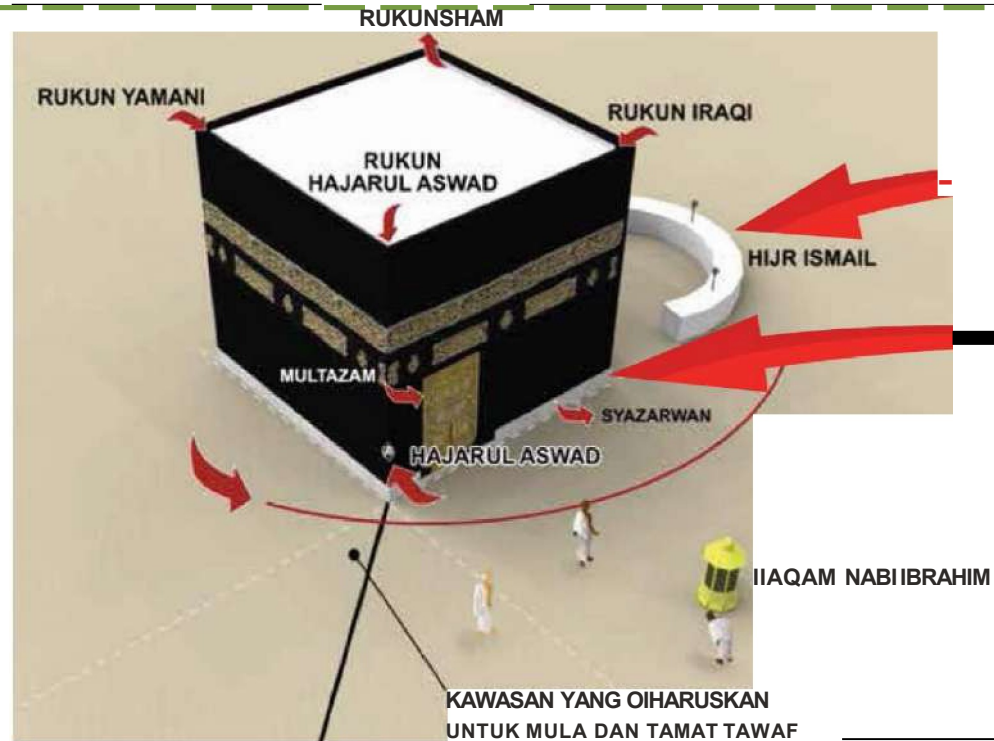
SYARAT-SYARAT SAH TAWAF

5. Menjadikan Baitullah Di Sebelah Kiri Dan Berjalan Ke Hadapan

SYARAT-SYARAT SAH TAWAF

6. Dilakukan Dalam Masjidil Haram Dan Di Luar Kaabah termasuk Hjr Ismail Dan Syazarwan

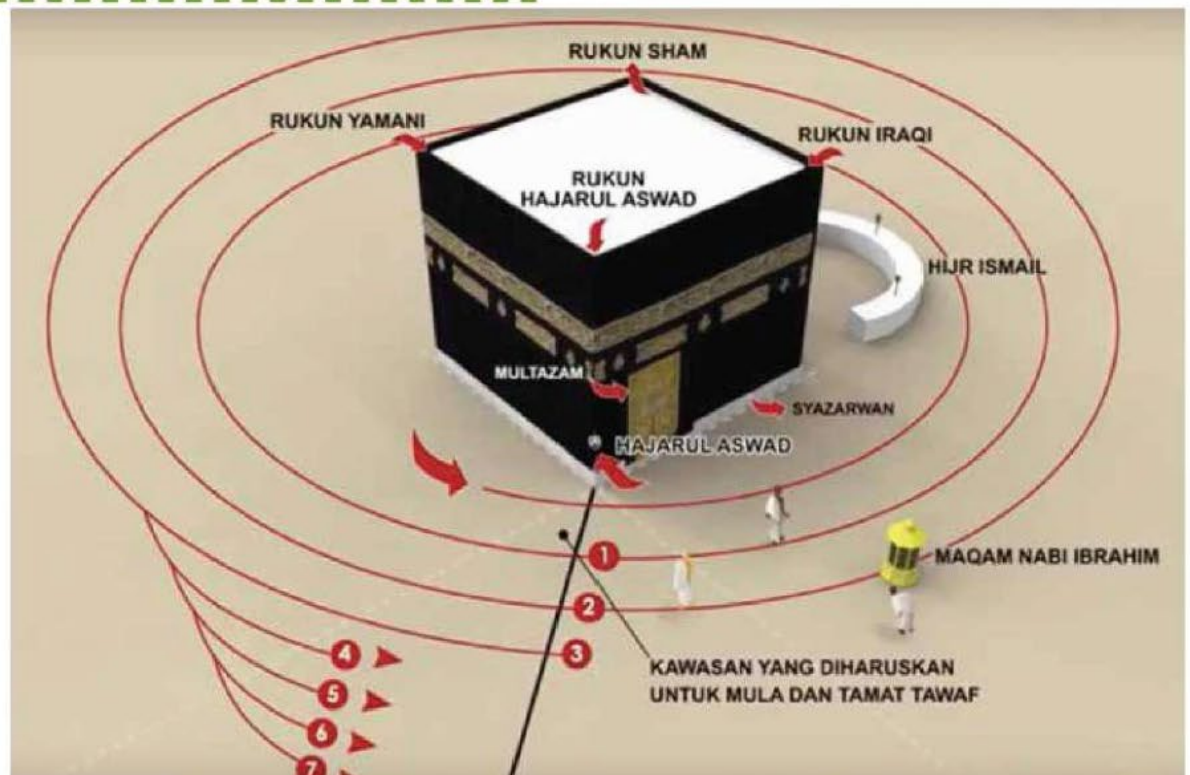

--- Hjr Ismail

Syazarwan
Syazarwan ialah binaan tembok kecil yang terletak di bahagian dinding kaki Kaabah.

SYARAT-SYARAT SAH TAWAF

7. Mengekalkan Niat Tawaf
 8. Cukup 7 Pusingan Dengan Yakin.
-

AMALAN SUNAT TAWAF

A green banner with a black shadow, tilted slightly upwards to the right, containing white text.

RUKUN HAJI KEEMPAT SA'IE

RUKUN HAJI 4

SA'IE

PENGERTIAN

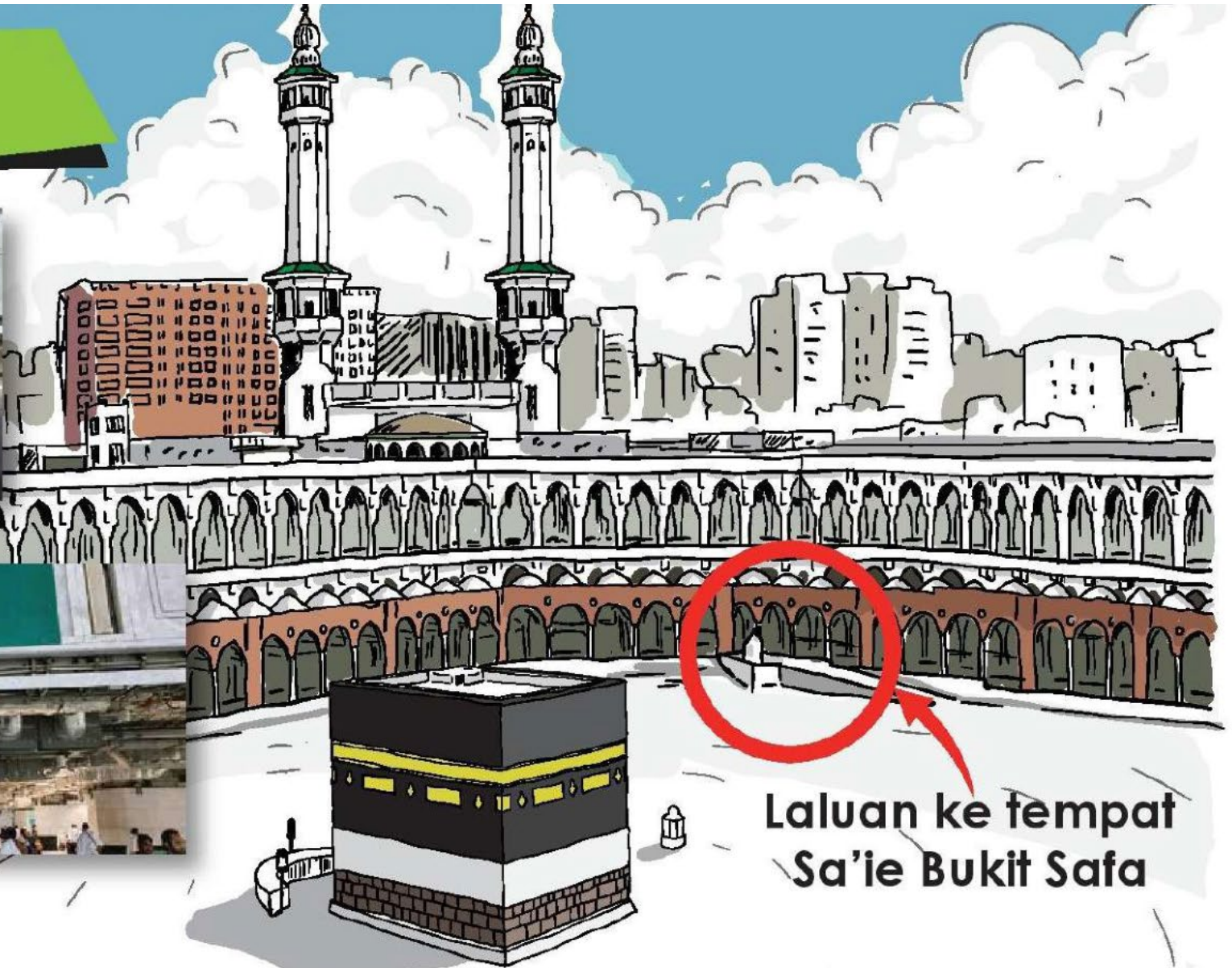
Berjalan ulang-alik antara Bukit Safa dan Bukit Marwah menurut syarat-syaratnya

SYARAT
SAH
SA'IE

AMALAN
SUNAT
SA'IE

SA'IE

Laluan ke tempat
Sa'ie Bukit Safa

SA'IE

BUKIT SAFA
(TEMPAT
PERMULAAN
SA'IE)

SA'IE

**BATU BUKIT
SAFA
(TEMPAT
PERMULAAN
SA'IE)**

**TINGGALAN BATU
DI BUKIT SAFA**

SA'IE

**KAKI BUKIT SAFA
(MENUJU KE BUKIT MARWAH)**

**LALUAN KERUSI RODA
KE LALUAN SA'IE DARI BUKIT SAFA KE BUKIT
MARWAH**

SA'IE

LAMPU HIJAU (Berlari Anak- Sunat Bagi Jemaah Haji Lelaki)

Lampu hijau terdapat di laluan antara :

- Bukit Safa ke Bukit Marwah dan
- Bukit Marwah ke Bukit Safa

SA'IE

DARI BUKIT SAFA MENUJU KE BUKIT MARWAH

**KE LALUAN SA'IE DARI BUKIT SAFA KE
BUKIT MARWAH**

SA'IE

DARI BUKIT MARWAH MENUJU KE BUKIT SAFA

SA'IE

BUKIT MARWAH (TEMPAT BERAKHIR SA'IE)

SA'IE

KAKI BUKIT MARWAH MENUJU KE BUKIT SAFA

**LALUAN KERUSI RODA SA'IE
DARI BUKIT MARWAH KE BUKIT SAFA**

SA'IE

SYARAT SAH SA'IE

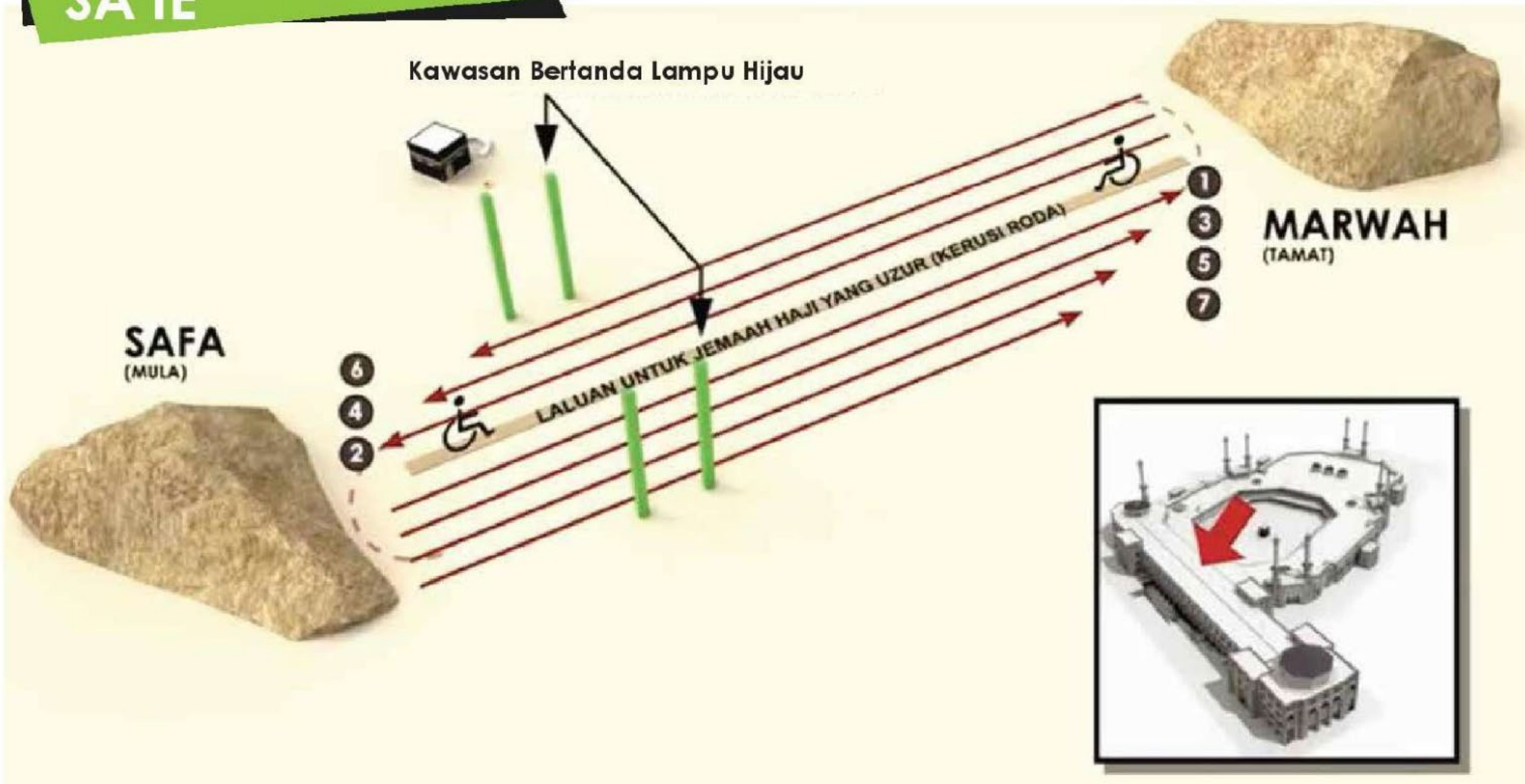
SYARAT SAH SA'IE

KIRAAN SA'IE

SYARAT SAH SA'IE

KIRAAN SA'IE

SYARAT SAH SA'IE

SYARAT SAH SA'IE

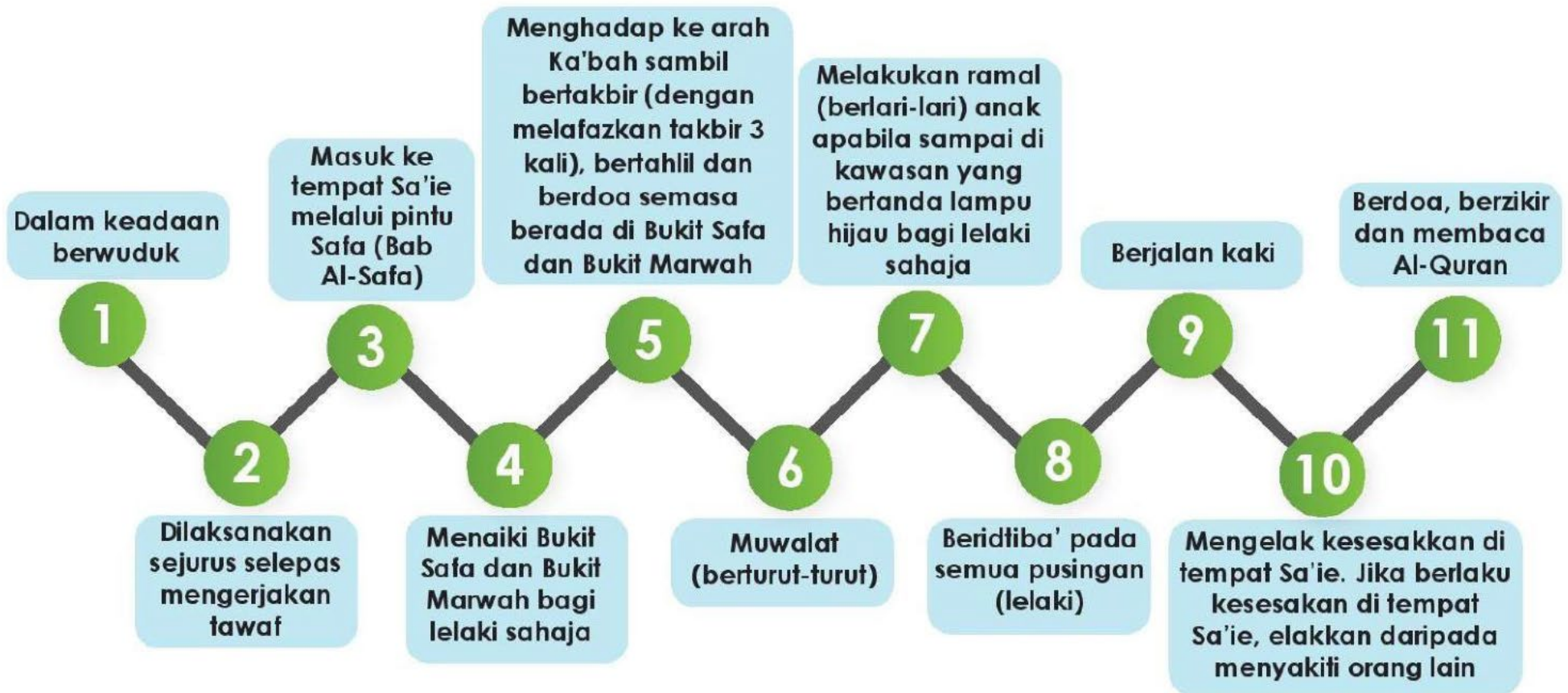

Perhatian:

- Kawasan tempat laluan untuk pengguna kerusi roda membuat pusingan patah balik di kaki Bukit Safa dan Marwah telah dikira sampai ke kaki bukit tersebut (tidak semestinya memanjat ke kawasan tinggi).
- Jemaah yang berhenti minum Air Zamzam ketika Sa'ie digalakkan agar melangkah sedikit ke belakang (undur) dari tempat berhenti (minum Air Zamzam) sebelum memulakan sambungan Sa'ie.
- Berhati-hati dengan kumpulan yang mengambil kesempatan mengunting rambut jemaah dan mengenakan bayaran yang tinggi.
- Tidak ada niat iktikaf/solat tahlyyat masjid di kawasan Sa'ie kerana bukan kawasan masjid. Wanita haid boleh berada di kawasan Sa'ie (antara Safa dan Marwah).
- Tidak ada ibadat Sa'ie sunat.
- Jemaah perlu memastikan tempat mula dan akhir Sa'ie di Bukit Safa dan Bukit Marwah jika Sa'ie dilakukan di tingkat bawah tanah (lowerground).

AMALAN SUNAT SA'IE

SUNAT KETIKA MENERJAKAN SA'IE

A green banner with a black shadow, containing white text. The banner is tilted slightly upwards from left to right.

RUKUN HAJI KELIMA BERCUKUR ATAU BERGUNTING

RUKUN HAJI 5

BERCUKUR / BERGUNTING

PENGERTIAN

Menanggalkan/menghilangkan sekurang-kurangnya tiga (3) helai rambut di kepala dengan menurut syarat-syarat sahnya:

- Masuk waktu
- Rambut di kepala
- Tidak kurang 3 helai rambut

WAKTU BERCUKUR/BERGUNTING

- Ia dilakukan selepas separuh malam, pada malam 10 Zulhijjah bagi orang yang mengerjakan haji dan tidak ada waktu luput untuk melakukannya.
- Masuk waktu bergunting/bercukur bagi Umrah ialah selepas selesai Sa'ie.

Pada malam 10 Zulhijjah

BERCUKUR ATAU BERGUNTING

Perhatian

Afdhal mencukur /
menggunting rambut sendiri
terlebih dahulu sebelum
melakukannya untuk orang
lain

Hujung rambut juga dikira
sah untuk digunting

Boleh mencukur atau
menggunting sama ada rambut
sendiri atau rambut orang lain
apabila telah masuk waktunya

Ketika bergunting jemaah haji
wanita hendaklah menjaga
auratnya

Jemaah haji juga boleh
bergunting di mana-mana
tempat yang difikirkan sesuai.

BERCUKUR ATAU BERGUNTING

Sekiranya rambut tumbuh walaupun sedikit (wujud tanda kehitaman di kepala) wajib dicukur.

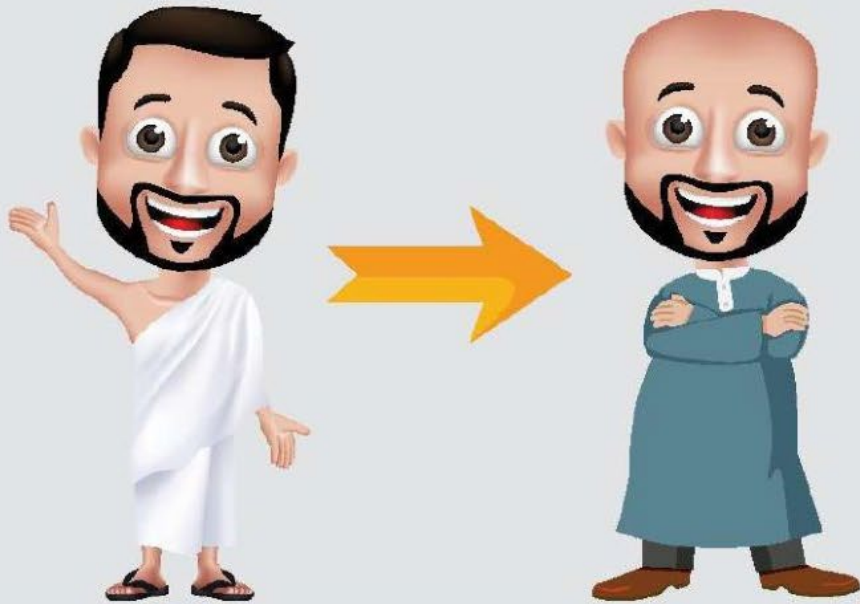
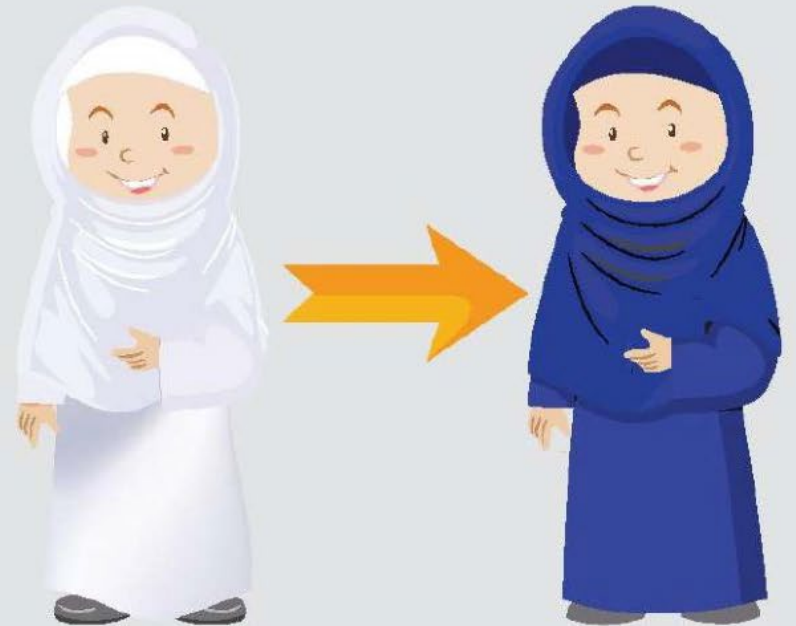
Bagi jemaah haji lelaki yang botak licin (tidak berbulu atau berambut di bahagian kepala) sunat melakukan mata pisau/gunting di atas kepala.

Jika dia mengetahui bahawa rambutnya sempat tumbuh selepas dicukur kali pertama, sunat dicukur rambutnya untuk kedua-duanya. (Haji dan Umrah)

TAHALLUL

**TAHALLUL IALAH MELEPASKAN DIRI
DARIPADA LARANGAN IHRAM**

TAHALLUL

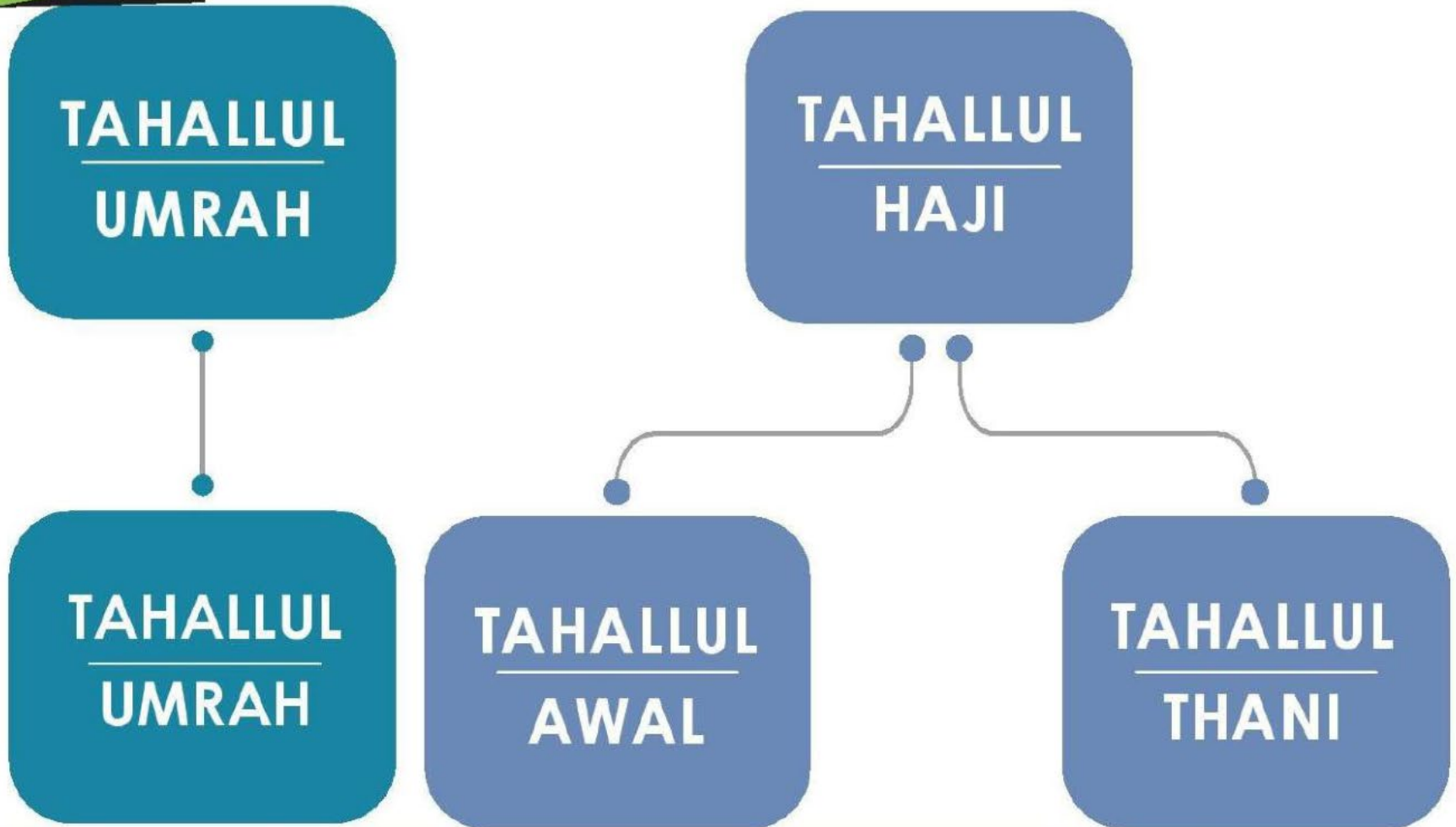
TAHALLUL
UMRAH

TAHALLUL
HAJI

TAHALLUL
UMRAH

TAHALLUL
AWAL

TAHALLUL
THANI

TAHALLUL AWAL

Tahallul Awal terhasil apabila jemaah haji selesai mengerjakan dua (2) daripada tiga (3) perkara :

Melontar di
Jamrah
Kubra 10
Zulhijjah

Tawaf Rukun
dan Sa'ie

Bergunting/
Bercukur

Jemaah haji yang telah Tahallul Awal, boleh melakukan perkara-perkara yang dilarang semasa ihram kecuali tiga (3) perkara :

- Nikah dan perkara yang berkaitan
- Mukadimah hubungan kelamin (persetubuhan)
- Bersetubuh

TAHALLUL THANI

Tahallul Thani terhasil apabila selesai mengerjakan semua amalan berikut:

Melontar di
Jamrah
Kubra 10
Zulhijjah

Tawaf Rukun
dan Sa'ie

Bergunting/
Bercukur

Setelah selesai Tahallul Thani tiada lagi larangan ihram

**RUKUN HAJI KEENAM
TERTIB PADA KEBANYAKAN
RUKUN**

RUKUN HAJI 6

TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

Rukun Haji Hendaklah Dikerjakan Dengan Tertib Pada Kebanyakan Rukun:

- Didahulukan niat ihram daripada rukun-rukun yang lain, didahulukan Wuquf daripada Tawaf Ifadah, dan didahulukan Tawaf daripada Sa'ie.

- Tetapi Sa'ie haji boleh dikerjakan sebelum Wuquf dan Tawaf rukun bagi mereka yang mengerjakan Haji Ifrad dan Qiran iaitu selepas Tawaf Qudum.

- Begitu juga bercukur/bergunting boleh dilakukan selepas Wuquf apabila telah masuk waktu dan sebelum Tawaf Rukun.

TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

HAJI TAMATTU'

- Niat Ihram Haji
- Wuquf
- Bercukur/Bergunting
- Tawaf Haji
- Sa'ie Haji

TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

HAJI TAMATTU'

2

- Niat Ihram Haji
- Wuquf
- Tawaf Haji
- Sa'ie Haji
- Bercukur/Bergunting

TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

HAJI IFRAD & QIRAN

3

- Niat Ihram Haji
- (Tawaf Qudum)/
Sa'ie Haji
- Wuquf
- Bercukur/Bergunting
- Tawaf Haji

TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

HAJI IFRAD & QIRAN

- Niat Ihram Haji
- (Tawaf Qudum)/
Sa'ie Haji
- Wuquf
- Tawaf
- Bercukur/Bergunting

